

هو الله

نمره
۵۵
۵۸

په حقوقی او جزائی دعوو کېښی د ابتدائی
او د مرافعی او تمیز غوښتلو د نیتی د تعیین اصولنامه
په افغانستان کېښی

دوهم

د طبع شمېر

د طبع نیټه

(۱۵۰۰)

د ۱۳۴۲ کال دوری میاشت

بسم الله الرحمن الرحيم

اصولنامه تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:

۱- قضات محاکم اعم از ابتدائیه و یا مرافعه در دعاوی حقوقی و جزائی فیصله صادره را به محکوم فهمانده موضوع محکومیت را در کتاب دو پارچه درج نموده یک پارچه را به محکوم علیه یا محکوم علیهم تسلیم و یک پارچه دیگر در دیوان قضا حفظ میشود در ظهر ورقه مذکور میعاد مرافعه طلبی و تمیز خواهی مندرج است.

۲- در دعاوی حقوقی و جزائی مدت مرافعه طلبی از تاریخ ابلاغ فیصله دو ماه و تمیز خواهی از تاریخ ابلاغ سه ماه میباشد.

۳- میعاد استماع دعاوی شفع یک ماه و از سائر دعاوی حقوقیه الی پانزده سال است.

تبصره:

بعد از مرور میعاد مندرجه اصل ۲ و ۳ دعوی مدعی بدون عذر شرعی قابل سمع نیست.

۴- شخصی که در ظرف مدت های معینه اصل ۲ و ۳ صورت ادعای خود را بیکی از مقامات صالحه عرض نموده، و برای فیصله آن تا انقضای میعاد استماع دعاوی به محکمه حاضر نشود بعد دعوی آن پذیرفته نمی شود.

۵- مرجع تقدیم عرایض مرافعه طلبی حقوقی و جزائی قوماندان امنیه حکام کلان ثلاثه و محاکم مرافعه و برای تمیز خواهی حکام اعلی نایب الحکومه ها و ریاست عالی تمیز و وزارت عدلیه می باشد.

۶- مقام صلاحیت دار که درخواست مرافعه طلبی یا تمیز خواهی را اخذ میکند باید برای عارض مذکور رسماً رسید داده و فوریت فیصله و اوراق مربوطه آنرا بمقام مربوطه ارسال کند اگر بدون عذر معقول در ارسال اوراق مربوطه آن مسامحه شده باشد از مامور مسئول باز خواست خواهد شد و حد اکثر باید مامور مسئول تا مدت ده روز اوراق را بمرجس ارسال نماید.

۷- در دعاوی جزائی اگر از طرف محکوم علیه یا مدعی حق العبد درخواست مرافعه طلبی رسیده یا نرسیده باشد اوراق و فیصله صادره بمقامات بالا دست مربوطه برای ابراز نظریه و اقدامات اصولی تقدیم می شود.

۸:- پس از اینکه محکوم علیه در داخل مدت مرافعه طلبی و یا تمیز خواهی خود را بمقام صالح تقدیم نموده معطلی اوراق مربوطه در جریان اداری سبب تضييع حق مرافعه طلب، یا تمیز طلب شده و موضوع بمحکمه مرافعه و یا تمیز تحت رسیدگی قرار میگیرد.

۹:- باستثنای مواردیکه اجرای آنها بعد از طی محاکم ثلاثه منوط بمنظوری و اجازه حضور اعلیحضرت همایونی است در صورتیکه تا ختم مدت مقرر چه از طرف حکومت و یا محکوم علیه یا مدعی حق العبد مرافعه طلبی و یا تمیز خواهی نشود فیصله محکمه قطعیت حاصل نموده و دیگر قابل دوران نیست.

۱۰:- مدعی بها تا قطعیت فیصله اعم از اینکه در اثر گذشتن مدت های مرافعه و یا تمیز و عدم مرافعه طلبی و تمیز خواهی باشد، و یا در اثر صدور فیصله عالی تمیز باشد)) به تصرف ذوالید باقی می ماند.

تبصره

محکوم علیه که در محکمه مرافعه یا تمیز شکایت می نماید اعتراضات او تنها بر نفس فیصله محکمه متوجه می باشد اگر چه مدعی بها موقتاً در تصرف او می ماند.

۱۱:- اگر محکوم له ابتدائیه یا مرافعه تقاضاء نماید محکمه امر میکند که مدعی بهای غیر منقول تا قطعیت فیصله فروخته یا رهن نشده و بواسطه ضمانت تحت مراقبت گذارده نشود و تمیز از هر گونه تخریبی که موجب ضرر و زیان مدعی بها باشد جلوگیری شود.

۱۲:- راجع بمدعی بهای اموال منقوله و یا دین ذمه گوی پس از محکوم شدن مدعی علیه در محکمه ابتدائیه به تقاضای محکوم له محکمه امر میکند تا معادل مدعی بها از اموال غیر منقوله یا جوه نقد یا اموال منقوله که انتساب ملکیت آنها به محکوم علیه مسلم باشد یا عین اموال منقوله مدعی بها موقتاً تا قطعیت فیصله ابتدائیه از بیع رهن و تحت ضمانت دادن جلوگیری شود و یا بمقدار مدعی بها از محکوم علیه ضامن وجه گرفته شود.

۱۳:- اگر محکوم علیه در داخل مدت مرافعه طلبی یا تمیز خواهی یا بعد از جریان دعوی در محکمه مرافعه یا تمیز قناعت خود را به فیصله محکمه ابتدائیه یا مرافعه در مسایل حقوقیه یا جزائیه اظهار کرد در هر محکمه شرعیه متذکره اقرار خط شرعی از او گرفته می شود.

۱۴:- در صورتیکه محکوم علیه در محکمه ابتدائیه در یک حادثه متعدد باشد و قضیه در محکمه مرافعه و یا تمیز تحت رسیدگی قرار گیرد محکمه راجع به تمام محکوم علیهم تشدیداً یا تخفیفاً فیصله صادر می نماید اگر چه بعضی از محکوم علیهم فیصله محکمه پائین تر هم قناعت کرده باشند.

۱۵:- در حالی که در محکمه ابتدائیه مدعی علیه بری الذمه شود و مدعی حق العبد قناعت ننموده و مرافعه طلبی نماید قضیه به مجلس مشوره محول نشده بمحاکم شرعیه طبق مقررات موضوعه جریان می یابد و پس از اصدار فیصله تمیز در

صورت برائت متهم فیصله قطعی بوده و بمجلس مشوره قابل جریان نیست اگر مدعی حق العبد تمیز خواهی نه کند. فیصله مرافعه قطعیت نداشته قضیه بمجلس مشوره مطرح می شود.

۱۶:- اگر در محکمه ابتدائیه محکوم علیهم متعدد بوده و بعضی بری الذمه شده باشد در حالیکه مدعی حق العبد راجع به بری الذمه مرافعه طلبی ننماید اول قضیه او جنبه حق الله بمجلس مشوره تقدیم می گردد. اگر راجع بسائر محکوم علیهم درخواست مرافعه طلبی بمقام صالح تقدیم شده باشد حقوق مرافعه طلبی محفوظ مانده و بعداز فیصله مجلس مشوره اوراق مربوطه و فیصله ابتدائیه بمحکمه مرافعه بغرض غور تقدیم می گردد.

۱۷:- تمام مسایل حقوقی قبل از جریان محکمه ابتدائیه نباید بهیچ نوعی از انواع چه بعنوان اخذ نظر به و یا رسیدگی بمحکمه مرافعه یا ریاست عالی تمیز تقدیم و تحت غور قرار داده نشود.

زیرا وظیفه محکمه مرافعه ویا تمیز تنها اینست که از طریق اصولی فیصله های ابتدائیه و یا مرافعه را تحت غور و رسیدگی قرار داده و فیصله خود را صادر نماید تنها قضاة ابتدائیه یا مرافعه عنداللزوم برای توسعه معلومات خود میتوانند از مقام مرافعه و یا ریاست عالی تمیز سلسله وار استهداء نموده و مطابق آن در اجرای وظیفه قضائیه رفتار نمایند.

۱۸:- سه مواد که تحت عنوان تعیین میعاد استماع مرافعه و تمیز و دعاوی حقوقیه بتاریخ ۱۰ سرطان ۱۳۱۴ نشر شده بعد از این تاریخ ملغی است.

۱۹:- با اجرای احکام این اصولنامه وزارت داخله و عدلیه مامور اند.

اصولنامه هذا را در جمله اصولنامه های موضوعه منظور و اجرای آن را امر و اراده می نمائیم.

مورخه ۲۷ سنبله ۱۳۲۴ مطابق ۱۲ ماه شوال ۱۳۶۴

ضمیمه اصولنامه تعیین معیاد استماع مرافعه و تمیز:

تبدیل اصل اول و الغای اصل (۱۳) قضاة محاکم اعم از ابتدائیه و یا مرافعه در دعاوی حقوقی و جزائی فیصله صادره را به حضور هیئت محکمه به محکوم شفاهاً فهمانده و موضوع محکومیت را در کتاب سه پارچه درج نموده و یک پارچه آن را به محکوم علیه و یا محکوم علیهم بدون قیمت تسلیم و یک پارچه دیگر را در دیوان قضاء حفظ و پارچه سوم را به محکمه مافوق ارسال می دارند.

در ظهر ورقه مذکور معیاد مرافعه طلبی و تمیز خواهی درج میباشد.

بعد از نشر این اصل حکم اصل (۱۳) منسوخ است.

مورخه ۶ عقرب ۱۳۲۶ مطابق ۱۵ ماه ذیحجه ۱۳۶۶.

تعدیل تبصره ماده (۳)

اصولنامه تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:-

بعد از مرور میعاد مندرجه اصل ۲ و ۳ دعوی مدعی بدون عذر و اسناد شرعی که مدار حکم شرعی باشد قابل استماع نیست.

مورخه ۱۲ برج عقرب ۱۳۳۴ شمسی مطابق ۲۰ ماه ربیع اول ۱۳۷۵ قمری.

ضمیمه اصولنامه تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:-

فیصله های محاکم ابتدائیه که بضرر صغار تمام می شود خواه وصی مرافعه طلب شود یا نشود حتماً بمحکمه مرافعه می رود - محکمه مرافعه در آن باره غور بنمایند که فیصله خلاف مقررات شرعی بضرر صغار تمام نشده باشد، هر گاه خلاف مقررات شرعی بضرر صغار تمام شده باشد خواه بذریعه همان وصی و یا نصب وصی جدید موضوع را شرعاً و اصولاً و ارسی بنمایند.

باز هم اگر موضوع بضرر صغار در محکمه مرافعه تمام گردد محکمه مرافعه فیصله صادره خود را بریاست عالی تمیز بفرستند تا در ریاست تمیز هم غور شرعی شود.

که خلاف مقررات شرعی صغار متضرر نشوند.

مورخه ۱۵ برج سرطان ۱۳۳۵ شمسی مطابق ۲۸ ماه ذیقعدة الحرام ۱۳۷۵ قمری.

ضمیمه اصولنامه تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:

فیصله هائیکه از ریاست عالی تمیز منقوض میگردد - بهمان محکمه مرافعه که حم را صادر نموده ارجاع گردد باز هم اگر فیصله می شود حکم فیصله مذکور قطعیت پیدا نکرده حیثیت تمیز را بخود نمیگیرد بصورت عدم قناعت فیصله مذکور بر ریاست عالی تمیز تقدیم می شود مورخه ۲۷ برج عقرب ۱۳۳۵ شمسی مطابق ۱۵ ماه ربیع الثانی ۱۳۷۶ قمری.

تعدیل ماده (۱۷) اصول تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و

جزائی:

تمام مسایل قبل از جریان در محکمه ابتدائیه نباید به هیچ نوعی از انواع چه به عنوان اخذ نظریه و یا رسیدگی بمحکمه مرافعه یا ریاست عالی تمیز تقدیم و تحت غور قرار داده شود.

زیرا وظیفه محکمه مرافعه و تمیز تنها اینست که از طریق اصولی فیصله های ابتدائیه یا مرافعه را تحت غور و رسیدگی قرار داده و فیصله خود را صادر نمایند.

مورخه ۲۰ برج میزان ۱۳۳۶ شمسی مطابق ۱۹ ماه ربیع الاول ۱۳۷۷ قمری.

ضمیمه اصول تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:

دعاوی ابر او اقراریکه در اثنای خصومت بوده و ظاهر الحال مکذب آن باشد و یا مستحیل عادی و عقلی گفته شود - قابل شنیدن نیست - محاکم عدلی از حیث تقییدات قضائی از استماع چنان دعاوی خود داری نمایند.

تبصره:

اقرار و ابرائیکه مستحیل عقل و عادی گفته نشود و ظاهر الحال مکذب آن نباشد از حکم ماده فوق مستثنی است.

مورخه ۲۶ برج عقرب ۱۳۳۶ شمسی مطابق ۲۵ ماه ربیع الثانی ۱۳۷۷ قمری.

ضمیمه اصولنامه تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:

۱- در حصه حق الله تعالى تنها حکم کلان و اعلی و نایب الحکومه ها صلاحیت مرافعه طلبی و قناعت بفیصله ابتدائیه را دارند.

۲- قناعت و عدم قناعت در حصه حق الله تعالى بفیصله های صادره محاکم مرافعه - از صلاحیت نایب الحکومه و حکام اعلی میباشد.

مورخه ۲۲ برج عقرب ۱۳۳۷ شمسی مطابق اول ماه جمادی الاول ۱۳۷۸ قمری.

ضمیمه اصولنامه تعیین میعاد مرافعه دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و

جزائی:

فیصله هائیکه بنا بر نواقص آن از ریاست عالی تمیز نقض و جهت دوران و اِپس بمحکمه مرافعه حاکمه یا مماثل ارجاع میگردد، چنانکه در اول میعاد مرافعه دو ماه بوده وقت ارجاع نیز بعد از تفهیم با در نظر داشتن میعاد مرافعه یعنی دو ماه میباشد.

که اگر در ظرف مدت مذکور (مدعی و یا تمیز خواه) جهت انفصال دعوی خویش بدون اعتذار شرعی که به تبصره ماده (۳) اصولنامه استماع دعاوی با آن اشاره شده حاضر محکمه مرافعه نمیگردد میعاد آن نقض میشود.

تنها فیصله هائیکه بضرر صغار انجام یافته و یا حبس دوام و اعدام و قصاص و همچنان موضوعاتی که تحت سوال و جواب یعنی اجراءات اداری بتعویق می افتد طبق هدایت ماده (۸) اصولنامه تعیین میعاد استماع دعاوی از آن مستثنی است. مورخه ۱۷ برج اسد ۱۳۳۸ شمسی مطابق ۴ ماه صفر المظفر ۱۳۷۹ قمری.

ایزاد سه فقره آتی بحیث تبصره بماده (۴) اصولنامه تعیین میعاد دعاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز در دعاوی حقوقی و جزائی:

اول: شخص مرافعه خواه اگر محض استدعای مرافعه طلبی خود را بمحکمه مرافعه تقدیم و بغرض اعتراضات خود حاضر نمیشود - میعاد متعینه او از اول ابلاغ فیصله ابتدائی محسوب است میعاد دیگر ندارد.

دوم: اگر معترض بعد از استدعای مرافعه خواهی - اعتراضات خود را تقدیم محکمه مرافعه نموده - در صورتیکه بعد از آن حاضر نشود - همان میعاد متعینه مرافعه از وقت تقدیم اعتراضات تکمیل میگردد - میعاد دیگری ندارد.

سوم: در فیصله های منقوضه و ارجاعیه ریاست تمیز - اگر بعد از تفهیم در مدت متعینه مرافعه خواهی - دوران دعوی بعمل آید و صورت دعوی - تقدیم محمه مرافعه شد - میعاد مذکور بعد از آن آغاز و اعتبار می یابد - و الا اگر بعد از تفهیم بکلی حاضر نگردید میعاد متذکره از وقت ابلاغ اول تکمیل شود، در هر دو صورت فوق میعاد دیگری ندارد - البته اعدار شرعی بهمه حال مستثنی خواهد بود.

مورخه ۲۰ برج میزان ۱۳۳۸ شمسی مطابق ۳۰ ماه ربیع الثانی ۱۳۷۹ قمری.